

ELŐFIZETÉS

1 évfolyam 12 szám	180 Lei.
6 hónap	90 Lei.
3 hónap	45 Lei.
1 hónap	15 Lei.

Hirdetésekről
kérjük megírni.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 287.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regele Ferdinánd I. (József tőh.-ut) 23
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, május 13.

Könyvtár-avatás.

Ma délelőtt 10 órakor a görög keleti román templomban Xenopol román történetudós emlékére rekviemet tartottak. Az istentiszteleten megjelentek Trancu-Jasi közmunkaügyi miniszter és a város és vármegye vezetői. A misét Pap I. János görög keleti román püspök nagy papi segédlettel celebrálta, amelynek befejezése után a tankerületi dalárda egyházi énekeket adott elő. A templomból a Xenopol könyvtár ünnepélyes megnyitására a Kulturpalotába vonultak, amelyet teljesen megtöltött az érdeklődő közönség. A jobboldali földszintes páholyban Trancu-Jasi közmunkaügyi miniszter, dr. Robu János főpolgármester és Budescu generális foglaltak helyet. A baloldali páholyban pedig Pap I. János görög keleti román püspök és titkára és Botis Tivadar szeminárium igazgatója ültek. Az ünnepséget a tankerületi dalárda Lipovan tanár vezetésével nyitotta meg, amely után Trancu-Jasi közmunkaügyi miniszter lépett az emelvényre. Lendülettel szavakkal méltatta a mai nap jelentőségét, visszaemlékezett legutóbbi itt tartózkodására. Akkor jutott eszébe, hogy ennek a nagy gazdasági és ipari városnak kulturális központnak is kell lennie. Ezért tartotta szükségesnek azt, hogy a Xenopol könyvtárát Aradnak adományozzák. Ünnepélyes szavak kíséretében nyújtott át dr. Robu János főpolgármester egy könyvet. Ez a könyv — mondta a miniszter — a Xenopol könyvtárból van. Ez a könyvtár legyen Aradon a román kultúra és nevelés alapja. Taps és éljenzet követte a miniszter beszédét. Dr. Robu János főpolgármester üdvözölte ezután a minisztert és köszönetet mondott jóindulatáért. Fájdalmasul látja, hogy Xenopol özvegye betegsége miatt nem vehet részt az ünnepségen. Kijelentette, hogy a Kulturpalotától a városházaig vezető utcát Xenopol történetudós emlékére Xenopol-utcának nevezik el. A Kulturpalota mellett levő parkban pedig szobrot emelnek Xenopol történetudós emlékére. Majd Botis Tivadar szeminárium igazgató hosszabb beszédben ismertette Xenopolnak a román kultúra érdekében tett érdemeit. Az ünnepséget a tankerületi dalárda fejezte be. A Kulturpalotából a miniszter kíséretével a Fehér Kereszt éttermébe ment, ahol bankettet rendeztek tiszteletére. A bankett után a miniszter a város és a megye vezetőivel automobilon Ménesre ment, ott megtekintette a vincellér iskolát. Innen átmentek Gyorokra és az ott levő árvalházat tekintették meg. Majd kirándulást tettek a Hegyaljára. Délután 5 óra után érkezett vissza a miniszter kíséretével. Trancu-Jasi miniszter a prefektúrán ma délután kihallgatáson fogadta a munkások küldött-ségét és Róna Dezső szinigazgatót.

Németország elfogadta az ultimátumot.

Tegnap volt Németország sorsdöntő napja. Tegnap éjjel 12 órakor jött le a terminus, ameddig a német birodalmi kormánynak válasszalnia kellett, hogy elfogadja-e az antant hatalmak ultimátumát a jóvátétel és a kártérítés kérdésében. Az előző kormány kénytelen volt lemondani az ellene megváltkoztott közhangulat hatása alatt. Ennek következtében Ebert német köztársasági elnök új kormányt alakított, amely beható tanácskozás után arra az álláspontra helyezkedett, hogy Németország jelenlegi helyzete nem alkalmas arra, hogy a szövetséges nagyhatalmakkal a német köztársaság újabb konfliktusba keveredjék. A német pártok nagyrésze is amellett foglalt állást, hogy az ultimátumot el kell fogadni, mert Németország részére a kaoszól nincs más kivétel ut. Most azután, mint egy berlini távirat jelenti, a birodalmi gyűlés elfogadta az antant ultimátumát s az erről szóló határozatot jegyzék alakjában már el is juttatta Párisba. A józan politikának most már az lesz a következménye, hogy a Ruhr-vidék tervezett megszállása elmarad, mert Németország teljesítve az ultimátumban foglalt követeléseket, a hadikárpótlás esedékes milliárdjait el fogja küldeni Franciaországba és intézkedni fog, hogy a bajor néporséget is leszereljék. A birodalmi gyűlés határozatának még egy igen

érdekes következménye van: a lengyel felkelők Felsősziléziából visszahúzódtak a határra és bevárják az antant döntését. Mai távirataink a következők:

BERLIN. A birodalmi gyűlés 221 szavazattal 175 szavazat ellen elfogadta az antant ultimátumát. Az izgalmas szavazás éjjelután fejeződött be. A szavazást három óras vita előzte meg. A többség, amely a birodalmi kormány álláspontját tette magáévá, a szociáldemokratákból és a centrumból került ki. Az ultimátum elfogadása ellen a német néppárt és a német nemzeti párt szavazott.

BOROSZLÓ. Az antantbizottság Felsősziléziában legyverszűnetet kötött Corfántival. A legyverszűnet következtében a lengyel felkelők visszahúzódtak a határra és minden további hárta nélkül bevárják az antant döntését.

PÁRIS. A francia minisztertanács ma hajnalban megkapta a német birodalmi gyűlés válaszügyzékét és pénteken foglalkozik a jegyzékkel.

BERLIN. A német kormány a londoni német nagykövetnek jegyzéket küldött, hogy az Lloyd George-nak továbbítsa. Ebben a jegyzékben a német kormány úgy nyilatkozik, hogy fenntartás nélkül teljesíti az antant összes követeléseit, köztük a legyverszűre és a háborús bűnösök elítélésére vonatkozó követeléseket is.

Meghosszabbítottak

az állampapírok bejelentési terminusát.

Megirtuk, hogy a volt osztrák-magyar monarchia által kibocsátott állampapírok és hadikölcsönkötvények bejelentése, illetve lebélyegzése május 10-én befejeződött. Minthogy ennek a munkálatnak az adminisztrációja eléggé nehézkes volt, a kitűzött terminusra sehol sem tudták a bejelentéseket és a lebélyegzéseket befejezni. Az aradi pénzügyigazgatóság már május első napjaiban tudtára jött annak, hogy a munkálatokat nem lehet május 10-ig befejezni és táviratilag kérte a pénzügyminiszteriumot, hogy a bejelentési, illetve lebélyegzési határidőt hosszabbítsa meg. A pénzügyminiszterium azonban, mint azt már jelentettük, a kérelmet nem teljesítette. Amikor a közelmúltban dr. Gróza Péter, Erdély minisztere Aradon tartózkodott, a város vezetésével és Margineantiu Titusz miniszteri tanácsos pénzügyigazgatóval beható megbeszéléseket folytatott, amelyeknek során szó esett a magyar, illetve osztrák állampapírok és hadikölcsönkötvények bejelentési határidejéről is. A miniszter már akkor megígérte, hogy ki fogja eszközölni a terminus meghosszabbítását. Azóta azonban erre vonatkozólag nem érke-

zokat lebélyegzés céljából behozza az aradi adóhivatalhoz. Az adóhivatal egyelőre az értékpapírokról elismervényt senkinek sem ad.

Új párt alakul.

BUCURESTI. Az Indreptarea értesülése szerint Besszarabiában Inculet vezetése alatt új polgári párt alakul.

BUCURESTI. Itteni politikai körökben érdeklődéssel várják a föderáció elhatározását arra nézve, hogy új blokk alakuljon, vagy pedig az egész föderáció egy párttá tömörüljön-e? A föderáció mozgalma iránt a kormánypárt is élénk érdeklődést tanúsít. A legnagyobb érdeklődés az erdélyi nemzeti párt száz tagu bizottsága konferenciája iránt nyilvánul meg. Goldis Lászlónak, a Dáciában megjelent cikksorozat, amelyet az Aradi Közlöny is közlött, mindenütt általános felrűnést keltett.

Arad helyett — Brasov (Brassó)

(Ismét Francu veszi át az aradi vasuti igazgatóság vezetését. — Marad a fimisoarai (temesvári) üzletvezetőség.)

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában megírta, hogy egy nem rég hozott minisztertanácsi határozat eredményeképpen a CFR. továbbra is kerületi vasutigazgató sági beosztásban marad és hogy az aradi üzletvezetőséget a legújabb rendelet szerint nem helyezi el. Az erdélyi üzletvezetőségek sorsáról már hónapok óta olyan különböző és valószínűtlen hírek kelttek szárnyra, hogy az első pillanatban az üzletvezetőség ittmaradásáról szóló hírek hallatára a későbbi fejleményekig mindenki függőben tartotta véleményét. Ma azután módunkban van tegnapi közleményünket megerősíteni és erre vonatkozólag olyan újabb támpontokat hozni fel, amelyek immár kétségtelenné teszik, hogy Aradvárosa az összes eddigi ellentétes híradásokkal szemben még sem fogja elveszíteni vasuti igazgatóságát. Az aradi kerületi vasutigazgatóság ma két fontos távirati értesítést kapott. Az egyiket a bucurestii központ küldte azzal a végleges tudósítással, hogy az aradi üzletvezetőség továbbra is a helyén marad és jelenleg minden valószínűség szerint csak brasovi (brassói) kerületi vasutigazgatóságot fogják felosztatni. Ezzel kapcsolatban jött meg a másik távirat a brasovi (brassói) üzletvezetőségtől, amely szerint a brassói vasutigazgatóság hatáskörébe tartozó tisztviselői állományt minden bizonytalanság nélkül az aradi üzletvezetőség fogja megkapni, sőt arról is beszámol meg a távirat, hogy a brassói üzletvezetőség felosztatása után Francu volt aradi vasutigazgató visszajön

Aradra és ismét átveszi az aradi vasutigazgatóság vezetését. Mőnkban van ezzel kapcsolatban arról is számot adni, hogy ma vett értesülésünk szerint a timisoarai (temesvári) üzletvezetőséget sem fogják beolvasztani más vasutigazgatóságba.

Svájc még vizsgálja Károly ügyét.

GENF. A Respublica című távirati ügynökség jelenti: Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, mintha a svájci szövetségtanács - újabban Károly exkirály tartózkodásának kérdésével foglalkoznék. A szövetségtanács politikai osztályában nem tudnak arról, hogy az exkirály Weggis közelében világot vásárolt volna, ahol megtelepedni szándékozik. Ez csak a politikai osztály engedélyével történhetne meg, az engedély megadásáról pedig addig nem lehet szó, amíg az exkirály elutazása ügyében megindult vizsgálat véget nem ér s amíg a szövetségtanács nem dönt véglegesen Károly exkirály Svájcban maradásának ügyében. — Ezzel szemben ma azt a jelentést kaptuk Zürichből, hogy Károly exkirály már Weggisbe költözött.

Cigányszerelem.

A kovaszinci gyilkosságnak ma volt a főtárgyalása az aradi királyi törvényszéken. Februárban részletesen foglalkozott az Aradi Közlöny Martin Lika nevű cigányprimás meggyilkolásával. Martin Lika valóságos Casanova volt. A szép külsejű cigány, férfi, dacára ötven észtendejének, még a legutóbbi időkig is felvehette a versenyt bármely fiatal legénnyel. A falubeli összes cigánylányok szerelmesek voltak belé. A gyilkos a primás apósa Zsurzsú György volt, aki leánya helyett bosszulta meg veje kicsapongó életét. A másik vádlott Mojse Lingurár volt, aki féltékenységből fiatalkorú öccsével együtt vállalkozott arra, hogy segítse a gyilkosságban. A bíróság a ma megtartott tárgyaláson Zsurzsú Györgyöt két évi, Lingurár Mojset másfél évi és ennek a fiatalkorú öccsét pedig tizhónapi elzárásra ítélte. A bíróság enyhítő körülménynek vette a törvényszéki orvosszakértők ama véleményét, hogy a meggyilkoltnak abnormálisan és szinte csodálatosan vékony koponyacsontja volt és megtörténhetett, hogy egy olyan ütés okozta halálát, ami másnál csak könnyebb zúzódásokat okozott volna. A vádlottak enyhítésért, az ügyész súlyosbíttatásért felebezett.

— Miért a késés az illetőségi ügyekben? Az utóbbi időben a városi tanácshoz több száz községi kérésekbe való felvétel iránti kérvény érkezett. A városnál naponta lömegesen reklamálják a kérvények elintézését, amelyek nagyobb része utlevél kiváltáshoz szükséges. A városi tanács nem hozhat határozatot a kérvények fölött addig, amíg azokat az evakuáló bizottságtól vissza nem kapja. A tanács a kérvényekkel véleményezés végett áttelte az evakuáló bizottsághoz, a bizottság pedig január 13. óta nem tartott ülést, így a kérvények fölött még nem lehet dönteni.

Magyarországon megszűnik a kiviteli tilalom

(Hegyeshalmy Lajos a kereskedelem megkönnyítéséről.)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnap ülésén Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter azt hangoztatta, hogy a kormány politikája nem szabadiforgalom álláspontján van. Legkereskedelelem ellenes. A kiviteli engedélyeknél sohasem vizsgálták a kérelmező vallását. A kormány teljesen a szabadiforgalom álláspontján van. Legközelebb törvényjavaslatot terjeszt be a tisztességtelen versenyről, átszervezi az árvizsgáló-bizottságot és mindent elkövet, hogy a külfölddel, különösen a szomszédos államokkal a kereskedelem

megkönnyíthessék és az átmeneti kereskedelmi forgalom ismét telvéssék. Súlyt helyez arra, hogy az átmeneti kereskedelem megkönnyítését a közszükségleti cikkek és élelmiszerek kivitelével előmozdítsa. A kereskedelmi forgalom minden részében megszüntetik a kiviteli tilalmat. Erről legközelebb kormányrendelet jelenik meg. Az ipar súlyos helyzetben van. A régi Magyarországi gyárainak 55, munkásságának 53, tőkéjének 49 százaléka maradt meg. Az ipartörvény módosításáról szóló törvényjavaslatot legközelebb benyújtja.

Irodalom és művészet.

* A városi színház heti műsora. Péntek: Lakmé. (C.) Szombat d. u.: Szini iskola növendékeinek első vizsgálódása. Este: Ezüst sirály. (A.) Vasárnap d. u.: Inkognitó gróf. Este: Viola, népszimű. (B.)

* A sziniskola növendékeinek nyilvános vizsgálódása. Az aradi sziniskola növendékei első nyilvános vizsgálódásukat tartják meg szombaton délután a városi színházban. Erre az alkalomra az iskola tanárikara tartalmas műsort állított össze, amelynek keretében az összes növendékek egyéniségüknek megfelelően szerepelnek. A műsorból első helyen kell megemlítenünk az előadásra kerülő két egyfelvonásost: Az apród című drámalettel és a Szerelmi varázsital című kis operettel. A rendkívül bájos muzsikájú, kedves operett főszereplői Vannay Ilonka, Illés Margit, Donáth Maca, Deési István és Bayer Károly, a drámaletten pedig Deési István, Juhász Jolán, Kádár Gabi és Dancsó György mutatják be előmenetelüket. Azonkívül egész sereg válogatott magánzámmal szerepelnek a növendékek a szombat délutáni vizsgálódáson, a melyre a mérsékelt színházi helyérek érvényesek.

* Jean Athanasz vendégtélléptelre a Rigolettóban. Alarcos bálban és Toscában jegyek a színházi pénztárnál már válthatók.

* Az új Ezüst sirály szombati előadásán az eddigi első és harmadik felvonások összevont díszlete adja az első felvonás új keretét, a második felvonás marad a bemutató alkalmával megcsodált gyönyörű zöld hall, míg a harmadik felvonás a gróf magyarországi birtokának kastélyában játszódik. A rendkívül finom és hangulatos új harmadik felvonással határos befelézetést nyer az amúgy is közkedvelt Buttykay operett, amelynek érdekességét növeli, hogy a hécsi harmadik felvonásban az eredeti kopróbált együfűst új szereplők frissítik fel, úgy, hogy a szombati repiz bemutató jellegével fog hatni a közönségre.

* Mathes zongora-estéje ma este jél 9 órakor kezdődik. A földszinten már csak néhány jegy kapható Bloch cégnél.

* Fényképkiallítás. Az aradi fotóklub május 15-től 29-ig a kulturpalota kistermében rendezi III. művészeti fényképkiallítását.

* A vak zongoraművész. Mathes Károly 13-án hangversenyt tart a Kulturpalotában. Nem mindennapi művész Mathes Károly, aki nem vakasága ellenére lett zongoraművész, mint ahogy egyik kritikusa írta, hanem éppen vakasága adta meg neki a lehetőséget, hogy zongoraművészetét fenomenális tőkélyre fejlessze. Mathesben mély zenei intelligencia párosul óriási memnoteknikával, művészettel, nemes és ideális felfogással. Ez az ember örök rejtély marad pszichológiai szempontból.

Megindul a gyorsáru szállítás.

(Az egyik új vonatpár vegyesvonat lesz.)

Az aradi üzletvezetőségen ma arról beszéltek, hogy az igazgatóság a napokban *szabaddá teszi a gyorsáruszállítást*. Kérdést intéztünk ma ebben az ügyben Cighi CFR. főfelügyelőhöz, aki a következő információkat adta:

— Már hetek óta erősen foglalkoztam azzal a tervvel, hogy az aradi vasutigazgatóság hatásköré alá tartozó területeken is meg kell nyitni a gyorsáru szállítást. Ma azután tényleg módomban van közölni az erre vonatkozó hírt. A gyorsáru szállítást ugyan is a ma vett értesülésünk szerint szabaddá fogja tenni a vasutigazgatóság, de tekintve, hogy egyelőre nem áll módunkban új terv vagy vegyesvonatokat is forgalomba vonni, tehát a mai nap óta forgalomba levő második teüsi (tövisi) személyvonatpár „vegyesvonat” címen ezentúl gyorsarut is fog szállítani. A 9 óra 40 perckor induló vegyesvonat a rendes vasúti kocsikon kívül ezentúl negyedik osztályú személykocsival fog közlekedni, amelyen a bucu-restii vezérigazgatóság rendelete szerint a félharmadik osztályú me netdíj tételek lesznek érvényben. A 2002 és a 2005 számú Teüsig (Tövisig) menő vonatokon kívül még a timisoarai (temesvári) vonalon is meg fogjuk indítani a gyorsáruszállítást úgy, hogy a tövisi vonallal közvetlen átrakása legyen.

A beszüntetett hadisegélyek.

A cluj (kolozsvári) pénzügyi vezérigazgatóság 3258. sz. alatt rendelt érkezett a pénzügyigazgatósághoz, hogy az összes ideiglenes hadisegélyek további folyósítását április elsejével be kell szüntetni és pedig mindazokét, akik nem élvezik a rokkantsági díjat, akiknek családtagjaik nem érkeztek még háza fogságból és így nyugdíjra nem tarthatnak igényt és azokét is, akik tényleges katonai szolgálatot teljesítették. A rendelet az ideiglenes hadisegélyek további folyósításának beszüntetését azzal okolja meg, hogy mivel a hadsereg április elseje óta békeállományban van és annak kötelékében csak a rendes korosztályok maradtak meg, tehát az idősebb korosztályok számára az ideiglenes háborús segélyek további folyósítása elvesztette jogosultságát. A rendelet végül még utasítja a községeket, hogy az eddig kifizetett összeg leszámlolását május végéig okvetlen küldjék be a vezérigazgatóságához.

Három hétig nincs repatriálás.

A CFR. igazgatósága mindent elkövetett, hogy a repatriálások fenn ne akadjanak. Ezért a braso- vi (brassói) vasutigazgatósághoz fordult és egyelőre ötven esukott vaggont kért, melyekért cserebe hajlandó lett volna ugyanannyi nyitottat adni. Mivel a CFR-nek ez a terve meghiúsult, kénytelen a repatriáltak részére a további vagon kiutalást legalább *három hétre beszüntetni* olyannyira, hogy még indokolt esetekben sem lehet kivétel. A repatriáló hivatal tehát felszólítja az érdekelteket, hogy ezügyben sem a prefektust, sem a polgármestert, sem pedig a repatriáló hivatal főnökét ne zaklassák. Repatriálásra azonban mindig lehet jelentkezni, mert a repatriálások ugyanis sorszáim szerint történnek. Évvel kapcsolatban megkérdeztük a repatriáló hivatal főnökét Vatián Aurélt, hogy a Jakabffy család, mely a közeli napokban szándékozik elutazni, szigorú rendelkezés folytán megkapja-e azt a tizenhárom vaggont, melyre szüksége van a költözködéshez. Vatián főnök kijelentette, hogy holnap bizottság fog kiszállni a vagonokhoz és megvizsgálja, hogy Jakabffynak csakugyan szükségük van-e a tizenhárom vasúti kocsira. Véleménye szerint a vagonokra a családnak feltétlenül szüksége van és mivel a Jakabffy család egy tizszobás, egy ötszobás és egy kétszobás lakást hagy hátra, melyekre komoly reflektánsok vannak, valószínűleg a hatóságok soron kívül kiutalják a szükséges vagonokat.

Angol államtitkár Magyarországról.

(Magyarországnak nem kell mindenét eladnia.)

BUDAPEST. Ma érkezett ide az angol felsőház ülésének hiteles naplója a trianoni béke ratifikálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásáról. Az angol külügyi államtitkár ismeretes beszédén kívül még kijelentette, hogy sürgős szükség, hogy a magyarországi antitörvényszék megkezdhesse a békeszerződés életbeléptetését. A jóvátételi bizottság bekezdés megkezdését, hogy megállapítsa ama összeget, amelyet ez év május elsején kezdve 30 év alatt törleszteni kell Magyarországnak. Reméli, hogy a jóvátételi bizottság Magyarországi területcsonkítására és jövedelmének csökkentésére figyelemmel lesz. Magyarországról egyáltalán nem mondhatja, hogy *állameső előtt állana*. Magyarországnak nincs szüksége arra, mint Ausztriának, hogy mindenét a külföldnek eladja. Magyarországnak még mindig vannak erőforrásai, lakossága szorgalmas és művelt, parlamenti intézményei eredetiek és képviselőházának vitái egészen szabadok. Jelenleg, különösen tehetséges pénzügyminisztere van az országnak, aki azon van, hogy megszárdítsa hazájának pénzügyeit. A jelenlegi kormányzat, amely fölött Horthy tengernagy áll, sok vihart állott ki. Az általános borzalmat előidézett bolsevista kormányzat után nem is csodálatos, ha Horthy kormányzatának korábbi hónapjaiban megtörtént intézkedésekhez voltak kénytelenek nyulni és nem csodálatos az sem, ha a mai kormány még most is kiterjedt ellenőrzést gyakorol.

Syenge május.

(Színöbön a szerelem és házaság.)

Régebben az április és a május, a tavasznak és a szerelmi ébredésnek a két tarka hónapja hozta meg a legtöbb boldog frigyét. A télutói titkos esti séták, a korzón összevillogó tüzes fiatal szempárok, a marosparti vídám flórtók a kigyulladó lámpasorok alatt mindig április végén és május elején pattantak ki bevallott szerelemmé és sok esetben házassággá is. A tavasz azóta sokat veszített régi, suttogó káprázatából, a falevelek az ugynevezett rügyfakadás mellőzésével nagyot gondoltak és egyik napról a másikra — egy nagy felhőszakadás segítségével megváltoztatták téli elfakult színüket zölddé. A madarak pedig... az idén még csak egyszer hallottunk egy fecsképart fütyüreszni, de nagyon cinikus füty volt az is és már nem a régi bánatos melódiákat, hanem valami új, gyorspergésű, dallamtalan trillákat énekeltek. Érdekesnek tartottuk érdeklődni a városi anyakönyvi hivatalban, hogy mi újság az új frigyek körül, kötnék-e még házasságot az emberek egyáltalán? Ágosotan Zsigmond helyettes anyakönyvvezető készséggel állt rendelkezésre.

— Az idén nagyon gyenge májusunk van, mondotta. Május elején is mindössze három házasságot kötöttek, holott az elmúlt évben ez a nap 16 boldog szerelmest hozott össze. Az április hónap szintén várakozáson alul maradt. A tavalyi hetvenöt házasságkötéssel szemben az idén csak negyvenöt jelentek meg április havában az anyakönyvi hivatalban. Az áprilisi halálozás azonban lényeges csökkenést mutat: a tavalyi száztiz elhalálozástól eltérően az idén csak 94 haláleset fordult elő a városban (S. i.)

oooooooooooooooooooo

A szegények kosztja.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a városi gazdasági szék pályázatot hirdet a szegényház, gyermekórház és gyermekmenhely-kenyérellátására. Ugyanakkor a városi tanácsnál szó volt arról, hogy a szegényház élelmezésére is hirdetnek pályázatot. A szegényház élelmezésével most Mészáros Jánosné van megbízva, akinek a várossal kötött szerződése június 30-án jár le. A gazdasági szék legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy javaslatot tesz a városi tanácsnak, hogy a szegényház élelmezését ne vállalatok utján, hanem házi kezelésben lássák el. A gazdasági szék ülésén az a vélemény alakult ki, hogyha a szegényház élelmezését házi kezelésbe vennék, a város nagyobb összeget takarítana meg, mert így az élelmezés sokkal kevesebbe kerül. Azonkívül tekintettel az ellenőrzésre, jobb és egészségesebb élelmezést lehet a szegényházi ápolottnak nyújtani. A gazdasági szék javaslatát azzal támogatja, hogy az árvaház és gyermekórház élelmezése is házi kezelésben van s az teljesen kielégítő. Nagyon szívesen fognak vállalkozni családok hadőzvegyek a szegényház konyhájának vezetésére, ha a város ellátja őket a szükséges élelmiszerekkel.

A németek beszüntetik az áruszállítást Romániába.

Tudvalevőleg a minisztertanács eleget tett az ántánt azon felhívásának, hogy a behozandó német árukra büntetésjellegű 30 százalékos taksát vessen ki. Erre most megadták a feleletet a német gyárosok. Jassyból jön a hír, hogy ott az érdekelt nagykereskedők értesítést kaptak a német cégektől, mely szerint az átutalt pénzeket vonják vissza, mivel nem szállítanak Romániába. Akad olyan gyáros, aki szállítás esetén a megállapított vételáron kívül ezen 30 százalékos átutalását is kívánta. A kereskedők közt nagy a méltatlankodás a kormány eljárása mi-

att, mellyel az ántánt akarátának az ország érdeke ellenére magát alávetette, holott számos szövetséges, így a cseh kormány ugyanezt megtagadta. Most a helyzet az, hogy míg a Németországból eddig behozott, főképp technikai vasárak az országban 30—40 százalékos áresést idéztek elő, addig a jövőben Románia ezen árukat olyan országok utján lesz kénytelen beszerezni, melyek ezen megforlással nem éltek és amelyek részére sokkal drágábban fogják szállítani, mint ahogy most a romániai kereskedők hozzájutottak volna.

A magyar ellenforradalom teljesebbje.

(Leplezés Hüttnerrel. — A Tisza-per érdekességel.)

BUDAPEST. A Tisza-per tegnapi főtárgyalásán folytaták Szent királyi Béla nyugalmazott rendőriőkapitány kihallgatását. Elmondta, hogy Hüttner feljelentette az ellenforradalmi társaságot, amelynek ő is tagja volt. Közülük Stenczelt, Nikovényit és Várkonyit kivégezték. Schubert főhadnagy elmondta neki, hogy látta Hüttner feljelentését. Majd megisméltette régebbi magánvéleményét, hogy Tiszát kőbor katonák ölték meg. Vágó-Wilhelm Jenő elmondta, hogy Czirtler főhadnagytól olyasvalamit hallott, hogy Hüttner hatalmas ság volt Korvin—Klein mellett. Az ő véleménye szerint a Tisza-aktákat Hüttner tüntette el annak idején.

Friedrich István bejelentette, hogy Schubert főhadnagy ellenforradalomról fecsegett Hüttnernek. Aznap Schubertet letartóztatták és cellájába becsempészték Hüttnerrel, aki előtt Schubert újabb ellenforradalmi híreket beszélt el. Erre letartóztatták az egész társaságot, őt Friedrichet is, akit tíz napig tartottak fogva. Hüttner valamennyit kiszolgáltatta Korvin—Kleinnek. Ezután Friedrich beszélt Girtler főhadnagy rejtélyes haláláról, aki szerinte azért vándorolt a másvilágra, mert nem úgy vallott, ahogy

Hüttner akarta. Ez 1919. októberében történt. Sass László bankhivatalnok, Linder volt parancsörtszjtje elmondta, hogy telefonon kapták a merénylet hírért. Linder parancsára megindította a nyomozást. Megnézte a holttestet és a kormány részvétét is kifejezte, mire Radvánszky ezt felelte:

— Ez az, amit nem kértünk!

Elnök: Az ön ügyetlen viselkedése táplálta a gyanút a család tagokban arra nézve, hogy a kormány tudott a gyilkosságról.

A tanúk sorában szerepel az aradi származású ifj. Hehs Aladár is. Majd gróf Batthyány Tivadart hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy a nyomozásnál a rendőrség komolyan törekedett a gyilkosok kézrekerítésére. A sikertelenség a rendkívüli viszonyokban keresendő. Ezután beszélt a háboru alatti és utáni végzetes politikai hibákról, amelyek Magyarország bukását előidézték. Szerinte 1917-ben és 1918-ban tisztes békét lehetett volna kötni.

Elnök megjegyzi, hogy a volt monarchiát 1916-ban a londoni konferencián már felosztották. Batthyány Tivadar ezután hosszasan beszélt az összeomlásról. A főtárgyalást pénteken folytatják.

A hat százalékos adó.

Megjelent a végrehajtási utasítás.

A „Monitorul Oficial” május 6-ikáról keltezett száma közzéteszi a pénzügyminiszternek a fizetések, a különböző címletek jövedelmei, követelések és betétek kamatai után járó 6 százalékos adóra vonatkozó végrehajtási utasítást. A fizetések után járó adó 6 százalék. Ennek megfizetése alól mentesítettek azok a tisztviselők, nyugdíjasok, alkalmazottak, hivatalnokok és munkások stb., akiknek tiszta fizetésük, nyugdíjuk, minden más mellékjövdelemmel együtt az 50.000 lakost meghaladó városokban havi 750, vagy évi 9000 lei, a 15 és 50 ezer közt váltakozó lakossággal bíró városokban pedig havi 620, vagy évi 7200 lei, végül a 15 ezer lakosnál csekélyebb népességű községekben havi 500, vagy évi 6000 lei.

A rendelet gyakorlati példával is igyekszik e szabályt megvilágítani, a következőképen: „Ha Bucurestben valamely tisztviselő, nyugdíjas vagy munkás 400 lei nyers fizetést és 400 lei drágasági pótlékot vagyis összesen havi

800 leit kap, az adója következőleg számíttatik ki: A 400 lei fizetésből levonnak 10 százalékot a nyugdíjalap részére, az ekként megmaradó 360 leiből, hozzáadva a 400 leit is, tehát az összesen 760 leiből leszámíttatik 650 lei, marad tehát megadóztatandó 110 lei. Ez összeg után a fizetendő adó tehát 6 lei 60 bani. Ezt az adót 1921. április hó 1-étől kell fizetni, amely időponttól megszűnik az eddigi 3 százalékos adó, amelyet levonás nélkül az egész összeg után kellett fizetni.

A mozgótoke, részvények, alapok, értékpapírok, követelések kamatai stb. után járó adót is 1921. április 1-től kell fizetni. Az adó 15 százalék. Adómentesek a betéti pénztárban levő tőkék és a városok és falvak hiteleinek kamatai. Az új adó alkalmazásával egyidejűleg megállapítja Titulescu utasítása, hogy a 9. szakasznál 1921. április elsejétől megszűnik a régi királyságban a mozgótoke jövedelmének 10 százalékos adója: Er delyben a tőkekamat és járadékadó; Bessarabiában a mozgótoke adója; Bukovinában a járadék és betétek adója.

Apáthy a nápolyi kórházban.

(Nemzetközi tudományos intézetet létesít Szegeden.)

Budapest. Jó néhány hónapja már, hogy Apáthy István, a kiváló európai tudós Nápolyban van. Tudományos biológiai kutatások kötik Apáthy Istvánt az olasz nagyvárosához, ahol a világhírű akváriumban az ő számára is egy laboratóriumot rendeztek be s ahol a háboru előtt minden évben pár hónapon át szokott dolgozni. Utoljára 1914. nyarán volt Nápolyban, ahonnan a háboru szakította el hosszú időre. Amint kipihihette az utolsó esztendőök súlyos fáradalmait, ismét kiment, tudományos munkásságában azonban ezuttal a betegsége zavarta meg. Az Apáthy István betegségről sok hír érkezett Olaszországból. Az első hírek riasztók voltak és elszomorítóak, azonban sikeresen megküzdött ezzel a betegséggel is, habár még ninosen túl rajta s még kórházban fekszik. Spanyol influenzából tüdőgyulladást kapott s hozzátartozói nagyon aggódtak, mert állapota hosszasan válságos volt. A krízisen már régen túl van, megviselt fizikumá most épül.

A nápolyi kórházban felkereste Apáthy Istvánt egy magyar újságíró, akinek nagy munkaszeretettel beszélt jövőendő terveiről. Elmondotta, mihelyt elhagyhatja a kórházat, folytatni fogja az élettani intézet akváriumában azt a munkát, amit betegsége félbeszakított. Nagyobb tanulmányt akar befejezni, amivel még az idei nyárra elkészül s akkor sietve szándékozik Magyarországra visszautazni. Hazatérte után Szegeden telepszik le, ahol tudvalevőleg a volt eluji (kolozsvári) magyar egyetem számára hájlékok készítenek.

— A román kormány jóvoltából visszakaptam — mondotta az újságírónak — minden ingóságomat, amikért nagyon aggódtam. Életem eddigi munkásságának az eredményei ezek között az ingóságok között vannak. Szegeden pedig nemzetközi mikroteknikai intézetet akarok felállítani, amit össze kívánok kapcsolni a nagy nemzetközi biológiai állomásokkal, elsősorban a nápolyival.

Vilmos császár kocsija.

BERLIN. Az elmúlt helekben eladásra került az exczásár egyik diszhintója. Az értékes kocsit egy ismert berlini érterem- és szállodatulajdonos, Zielke bocsájtotta áruba, akinek a Friedrichstrassen variété színháza is van. Egy újságírónak elmondta Zielke, hogy amikor régebben a kocsit megvásárolta az udvarmesteri hivaltól, kitűnő üzleti fogásra használta fel. A kocsis mozgó reklám szerepét játszotta, minden este a színháza elé hajtott az udvari fogat s abból egy-egy előkelő megjelenésű elegáns ur, vagy hölgy lépett ki. A tömeg csakhamar körülvette a fogatot és a császári családhoz tartozónak vélt utast igen sokan követtek a színházba. Később a trükk eredménytelenné vált és a royalisták nagy lármát csaptak, amire a szigoru berlini rendőrség megtiltotta, hogy a diszhintót továbbra is reklám céljaira használja fel. Mivel a kocsis most már nem szolgált üzleti célokat, sietett azt eladni s meglehetősen nagy árat is ért el érte.

H I R E K.

Kinek adható át a bérlet?

Elvileg igen fontos kérdésben hozott ma döntést az aradi királyi járásbíró, mint lakbérleti bíróság Kőszegi Emil, mint özv. Reigner Samuné Bul. Regele Ferdinánd I. (Boros Béni-téri) háztulajdonos meghatalmazottja kárterítési pert indított özv. Weiner Alajosné ellen azon a címen, hogy özvegy Weinerné a házban levő élelmiszerkereskedés helyiségét átadta leányának, Weiner Margitnak, akinek ott most kézimunka üzlete van. Kérte beadványában a bíróságot, hogy érvényesítse felmondását, mert a régi bérlet megszűntnek tekinthető és az új bérletre vonatkozólag a háztulajdonosoknak az üzlethez szükséges nézve rendelkezési szabadságuk van. Éles Simon járásbíró ma tárgyalta az ügyet. Elutasította kérelmével Kőszegit és a felmondást sem érvényesítette. Az indokolás egyszersmint elvileg kimondja, hogy az anya mindenkor átadhatja bérletét a leányának, mert ez annyinak tekintetik, mintha továbbra is ő bírná a kérdéses bérletet.

— **Tárgyalás Nyugatmagyarországról.** Bécs. Osztrák kormánykörökből vett értesülés szerint Nyugatmagyarország ügyében a tárgyalásokat május második felében Bécsben folytatni fogják.

— **Leleplezik Jókai szobrát.** Budapest. Jókai Mórnak, a világhírű magyar írónak emlékszobra elkészült. A szobor-bizottság és a magyar közélet vezetőiből alakult nagybizottság elhatározta, hogy a Jókai-szobrot május 21-én nagy ünnepségek keretében leleplezik le.

— **Laehne Hugó — szabadon.** Budapest. Laehne Hugót, a Károlyi-kormány volt államtitkárát, akit tudvalevőleg a toloncházban internáltak, tegnap szabadon bocsátották, mert internálására nem merült fel ok.

— **Apponyi ünnepsége.** Budapest. A magyar nemzetgyűlés gróf Apponyi Albertet hetvenötödik születésnapja alkalmából külön ülésen fogja ünnepelni.

— **Magyarországon enyhítés az internálásokról.** Budapest. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök tudósítónk előtt nyilatkozott az internálásokról. Kijelentette, hogy az internálási eljárások változtatásokat kíván tenni, s erről a nemzetgyűlésen legközelebb nyilatkozni fog. Kijelentette még, hogy az internálást, mint preventív intézkedést, bizonyos irányból jövő agitációkkal szemben még nem lehet megszüntetni. Természetesen a rendszabályokat humánusabban kell foganatosítani úgy, hogy jogtalanul senkit sem szabad megfosztani a szabadságától.

— **Csak a tanév befejezése után.** A városi tanácshoz több tanintézetől megkeresés érkezett az iskolai padok, taneszközök, stb. kijavítása tárgyában. A városi tanács legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy az iskolákban csak a tanév befejezése után lehet javításokat eszközölni. A tanács határozata alapján az iskolaszék felhívja az összes tanintézetek igazgatóit, hogy a vezetésük alatt levő iskolákban a tanév végéig a szükséges javításokról és pótlásokról készítsenek részletes kimutatást. A beérkezett kimutatásokat a tanács felülvizsgálja és

a javításokra valószínűleg nyilvános pályázatot ír ki.

— **Akik távoznak.** Aradról a legközelebbi repatriáló szerelvényekkel a következők utaznak el: Tabajdi Jánosné, ki ötszobás lakást, Jakabffy Zoltánné nyolcszobás lakást, Jakabffy Miklósné ötszobás lakást, özv. Thomka Gyuláné ötszobás lakást hagynak hátra. Elmegy továbbá a Verzar-család is, amely egy ötszobás és egy kétszobás lakást hagy hátra. Repatriáltatja magát még Nagy Dezső pénzügyigazgatósági titkár is.

— **Nagy tűzvész emberhalálal.** Budapest. A Hangya kaposvári raktárában tűz pusztított, a mely árukban több millió korona értéket hamvasztott el. A tűzvésznél öt ember megsebesült, közülük egy belehalt sérüléseibe.

— **Foxterrier kiállítás és műkőfőversenyt** (rókára) rendez f. hó 29-én a „Temesvári Fox-terrier Club” a polgári lövöldében Temesvárott. Nevezési ívek kaphatók: S. Kovács Sándor, a Fox-terrier Kennel Club igazgatójánál Uj-arad, Rozália-utca 10. Nevezési zárlat május 20.

— **Telefonbekapcsolási kérelmek.** Hogy a hivatali tájékoztató nyelven a szükséges távbeszélő készülékekről, felkérem mindazon t. előfizetőket, akik jelenleg ki vannak kapcsolva és mindazokat, akik az általános forgalom megnyitása esetén telefonra reflektálnak, sziveskedjenek egyszerű levélben igényüket a hivatalnak bejelenteni. A továbbiakat annak idején hirtelpontra közölni fogom. Arad la 12 mai 1921. Dirigente. Bulzan.

— **Nepomuki Szent János.** Muresel (Zsigmondház) és vidéke molnártestülete e hó 15-én este az ősi szokáshoz híven az idén újból megünnepeli a Maros folyón a védőszent ünnepét. Indulás 8 órakor a vári hidtól lesz, hova kivilágitott csónakok kísérik zenével és tüzijáttal Szt. Jánost. Az ünnepély a Gleichenbergben tartandó táncsal záródik be.

— **A posta felhívása.** Felhívjuk az újonnan alakult cégeket, társulatokat, szövetkezeteket és egyesületeket, hogy a cégjegyzésük kivonatát vagy ipar engedélyük másolatát az Arad pályaudvari, kézbesítő posta főnöki irodában naponként 8—11 óráig amál is inkább nyujsák be, mert ellenkező esetben magát kellően nem igazolt cégeknek a részükre érkezett küldeményeket a posta nem fogja kézbesíteni. Postafőnökség Arad pályaudvar. Dirigente: Gombos.

— **Majális.** A gyoroki önkéntes tűzoltó-egylet május hó 16-án (Pünkösöd másodnapján) hétfőn, Butár Ágoston és dr. Nagy Orbán védnöksége alatt, a gyoroki nagyvendéglő kerthelyiségében majális rendez. A majális kezdete reggel 7 órakor.

— **Megjelent a szakszótár.** Azon jogi, közigazgatási és pénzügyi szakszótár, melynek megjelenését már jeleztük, a törvénytudomány néhány tagjának összeállításában a Tipografia Diacezana kiadásában megjelent. A több mint 300 oldalas kitévő hiánypótló mű zsebkönyvben, csinos, színes kötésben minden könyvkereskedésben kapható. Eladási ára csupán 30 lei.

— **A III. osztályú kereseti adófelbecsülés tárgyalása.** Az aradvárosi III. osztályú kereseti adófelbecsülési bizottság ezúton hívja fel mindazokat az aradi adózókat, akik felbecsülésükben a tárgyalásra való személyes megidéztetésüket kérték, de még személyesen indokálkaikat nem adták elő, hogy folyó hó 18-án d. e. 9—12-ig jelenjenek meg.

— **Áthelyezett orvos.** A cluj (Kolozsvári) egészségügyi főfelügyelőség dr. Rosenthal Zoltán nagylaki közszéki orvost Gurahonra helyezte át.

— **Békésmegye főispánját felmentették.** Budapest. A magyar kormány felmentette állásától Egán Imre békésmegyei főispánt.

— **Az alvinci vasúti étterem.** Az aradi vasútigazgatóság a bucurestii központtól vett rendelet értelmében a közeljövőben az alvinci vasúti éttermet is a regatbéli rokkant tisztek kezére fogja adni.

— **Hólyagos himlő.** Az aradvarmegyei orvosi hivatalhoz ma távirati értesítés érkezett, amely szerint a krassó-szörényvarmegyei Honeris községben a napokban erős hólyagoshimlő-járvány ütötte fel a fejét. A járványban eddig tizenkilencen betegedtek meg s a megbetegedések közül három halállal végződött.

— **Dr. Pártos Herkulesiúrdón** Baile Herculanében újból megkezdte orvosi működését.

— **Meghalt Torontálmegye volt főispánja.** Budapest. Belitska Béni volt magyar képviselő, Torontái vármegye nyugalmazott főispánja, Belitska Sándor mostani magyar hadügyminiszter nagybátyja Budapesten meghalt.

— **Csak CFR. bélyegzőt!** A bucurestii vezérigazgatóság utasítást küldött az aradi üzletvezetőséghez, amely szerint a még használatban levő MÁV. vasúti bélyegzőket a legrövidebb időn belül forgalmon kívül kell helyezni. A használaton kívül helyezett MÁV. bélyegzőket a legkésőbb május 15-ig CFR. bélyegzővel kell helyettesíteni.

— **ATE. társasvacsora** folyó hó 15-én, pünkösöd vasárnapján lesz megtartva. Jelenléteket a tagoktól elfogad Bauer Gyula, Minorila-palota.

— **Számot kaptak a rendőrök.** A miniszteri rendelet értelmében a rendőrségénységet a tegnapi nap folyamán elállták az előírt pléhszámokkal. A külföldön már nagyon rég viselik a rendőrök ezt a számozást.

— **A lakásnélküli vasutasok.** A napokban megemlékeztünk arról, hogy Polgár Jenő CFR. hivatalnok és Hajós Géza ACSEV. elnök a vasutasok lakásviszonyai rendezése végett Radu Pancu preфекtus támogatását kérték. A vasutasok megbízottai ma megjelentek dr. Chicin Remus lakáshivatali elnökkel azzal a kéressel, hogy intézze el a vasutasok függőben levő lakáskéréseit soronkívül és a lehető legrövidebb időn belül, mert a lakás nélkül álló vasutasok különben nem fognak hivatali kötelezettségeiknek eleget tehetni. Dr. Chicin megígérte, hogy mindent el fog követni, hogy az Aradra helyezett vasutasok rövidesen lakáshoz jussanak. A vasutasok lakáshivatali bizottság elé fogja terjeszteni.

— **Tej helyett — tejes víz.** A rendőrbíróság ma a környékről husz tejjamisító kofát 5—700 lei pénzbüntetésre és 10—15 napi elzárásra ítélte. A rendőrség által elitéltnek nagyon érdekes a bűnük. A tejesasszonyok eddig csak azt merték megselekedni, hogy a tejbe a házba való felszállítás előtt beleöntöttek némi kevés vizet. Most bebizonyosodott, hogy a tej, ami miatt elitélték őket, annyira nem volt tej, hogy a rendőrség valószínűnek tartja, hogy már nem vizet öntöttek a tejbe, hanem egy kis tejet csöppentettek a tejjamisító kofák a vízbe. Felszólították őket, hogy ha már tejet hamisítanak, legalább ne ilyen arca-
talanul cselekedjék azt meg.

— **A nőimitátor — szabadlábbon.** Tegnap megerlekeztünk arról, hogy a törvénytudományi orvosszakértők egyöntetűen megállapították, hogy a többszöri lopással vádolt nőimitátor, Blázi Lajos nem normális idegrendszerű és mint ilyen nem beszámítható. A vádtanács az orvosi döntés alapján tegnap délután megtartott ülésén szabadlábbon helyezte Blázi-t. Ma reggel hirdette ki a nőimitátor előtt a vádtanácsi határozatot Sommer Nándor vizsgálóbíró.

— **Alkalmi ajándékok** legjobb beszerzési forrása a Szépművészeti Szalon (Ortutay-palota.) Régiségek, szőnyegek, képek, szobrok, modern és antik műtárgyak vétele, eladása, cserélése és bizonyos árusítása.

— **Aki meglopta a gazdáját.** Simandán György aradi hentes Wertheim-kasszájából huzamosabb ideig nagyobb összegű pénzeszegek tűntek el. Egy ízben Simandán este a kasszájába helyezett egy külön helyre 3200 leit és mire egy számla kiegyenlítése végett másnap délbe hozzá akart nyulni a pénzhez, megdöbbenve konstataulta, hogy a letett összegből ezer lei hiányzik. Ezen a lopáson kívül is több esetben előfordult, hogy különböző pénzeszegeket szokatlan és agyafurt módon kiloptak a kasszából. Tekintve, hogy a lakásba az üzleti személyzet közül csak Simandánnak egy fiatalkorú inasgyereke szokott bejárni, Simandán gyanakodni kezdett a fiura és egy alkalomkor, amikor nagyobb összegű pénzt helyezett el a kasszában, este a napi mérleg lezárása után elbucszott nyugodni tért családjától és elhagyta lakását. Néhány pillanat múlva visszatért és észrevette, hogy a fiu abba a szobába, ahol a kassa állott, az ablak mellett motoszkált. Megkérdezte a gyerektől, hogy mit keres ott, mire az zavart feleleteket adott. Simandán másnap bejelentette az esetet a rendőrségen és kérte a nyomozás lefolytatását. Detesan-csoportvezető Wagner detektivnek adta ki az ügyet nyomozás végett, aki megállapította, hogy az összes lopásokat a fiatalkorú inasgyerek követte el. Az ellopott pénzből 1600 leit meg is találta a detektiv a fiunál. Megindították ellene a bűnvádi eljárást.

— **Izgalmas tolvajhajsza.** (Megloptak a vonaton egy tábornokot.)

BUCURESTI. Május 6-án, amikor Popoviciu generális szalonkocsijával éjszaka Bacauból Bucurestibe utazott, a tábornok kocsijából elloptak egy bőröndöt, amely 30 ezer frank készpénzt, 500 ezer lei értékű részvényt, igen sok aranypénzt és ruhaneműt tartalmazott. A megkárosított tábornok Bucurestiben azonnal jelentést tett a rendőrségen a lopásról. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, amely kiderítette, hogy a tolvaj Focsániban tartózkodik. A detektivek odautaztak. Mikor a tolvaj a detektiveket az utcán észrevette, futásnak eredt és a hátán cipelte a bőröndöt. A tolvaj látva, hogy a detektivek erősen a sarkában vannak és már majdnem utólerik, a bőröndöt a földre tette, revolvert vett elő és háromszor a detektivek felé lött. A golyók nem találtak, de a keletkezett zavarban a tolvajnak sikerült a bőrönddel együtt elmene-
külnie.

Menyháza fürdő és étterem május hó 15-én megnyílik.

Izletes nemzetközi konyha! Tisztán kezelt fajok! Pontos kiszolgálás! Szíves pártfogást kér **Wittmann József**

Közigazgatás.

A valutapiac.

Bécs, május 11. *Tőzsdezárlat.* Márka 912, leu 940, francia frank 4675, svájci frank 9975, dollár 610, szokol 802, dinár 1640. *Zürich.* május 11. *Tőzsdezárlat:* Berlin 900, Newyork 559, Prága 760, Budapest 285, Zágráb 410, Bucaresti 940, Bécs 125. *Páris, szikratávirat* május 11. Leu 20'25, márka 18'50, dollár 11'92. *Bucaresti,* május 11. Márka 1'04, dollár 56. *Arad* május 12. Dollár 54-55, márka 1'02-1'03.

Felosztják az Osztrák-Magyar Bank aranykészletét.

Bécs. A párisi jóvátételi bizottság felszólítására holnap megkezdődnek Bécsben a tárgyalások az Osztrák-Magyar Bank aranykészletének felosztásáról. A tárgyalásokon Románia, Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia és Olaszország képviselői vesznek részt. A tárgyalások folyamán elintéztést nyer az utóáramok ama kérelme is, hogy a jegybank aranykészletéből előlegül 65 millió aranykoronát kapjanak.

Alaptőkeemelés 500 ezer leiről kétmillióra.

Az Aradi Első Borértékesítő részvénytársaság május hó 8-án tartotta évi rendes közgyűlését Szabó Zoltán elnöklere alatt. A vállalat célja a jelentős szerinti nagyobb szabású pincészet létesítése a hegyvidéki és jól iskolázott borok forgalomba hozatala. Bár a forgalmi viszonyok nagyban gátolták a vállalatnak a megalakulásakor tervbevetett fejlesztését, mégis sikerül a célt a vállalatnak annyiban elérni, hogy igen szép pincészete van és kitűnő borai miatt messze vidékről keresik fel. Az előterjesztett zárszámadások szerint mutatkozott 128644 lei 68 bani tiszta nyereségből a vállalat részvényenként le 12.50 bani osztalékot fizet, 30.000 leit helyez különféle tartalékokba és 16207 leit vezet át az új üzleti év eredmény-számlájára. A közgyűlés elismerését és köszönetét fejezte ki Jansz Oszkár borászati főfelügyelőnek, a vállalat igazgatósági tagjának a vállalat felendítése körüli érdemeiért. Elhatározta a közgyűlés, hogy az 500.000 lei alaptőkét 2.000.000 leire felemeli. Majd megválasztotta a közgyűlés az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot. Az igazgatóságba új tagul megválasztotta dr. Bogdán Virgil aradi ügyvédet, a felügyelő-bizottságba pedig Kaufmann Béla szőlőbirtokost, Bogdán Adorján vincelléris-kolai igazgatót és Kiszely Gyula főtisztviselőt.

Gazdasági kongresszus Alba-Jullán (Gyulafehérváron.) Szombatra, május hó 14-én Erdély gazdasági életének képviselőit kongresszusra hívta össze Alba-Juliába (Gyulafehérvárra) dr. Russu Octavian, a folyó év március havában Bucarestben tartott kongresszus elnöke és dr. Viad Aurel, a „Solidaritaea” elnöke. A kongresszus utárendjének a következő aktuális kérdések szerepelnek: 1. A koronabeváltás alkalmával levont

5% ügyv. 2. Az erdélyi és a királysági adók közötti különbség. 3. A részvénytársaságok és az adóreform. 4. A jelzáloghitel és az agrárreform. 5. A bor-, fa- és állatkivitel. 6. A kereskedelem szabadsága. A kongresszus aradi résztvevői holnap, pénteken indulnak. Résztvevők abbéli szándékukat a Kamaránál jelentették be.

A román aranykincs. Bucaresti. Duca miniszter visszatért Oroszországból és kijelentette, hogy a szovjetkormányval a román államkincs kiadása miatt megindult tárgyalások részben eredményre vezettek, amennyiben a szovjet-kormány késznek nyilatkozott arra, hogy az állami kincset kiszolgáltatja. Az orosz kormány ellenben vonakodott egyes magánszemélyek kincseinek kiszolgáltatásától. Ezek a magántulajdonok elzáróított ékszerből állanak, amelyeknek békeértéke a három millió leit meghaladja.

Az elveszett negyvenszázalékos bonok. A pénzügyigazgatóság értesíti mindazokat, akik negyven százalékos bonjaikat elvesztették és ezt a Gazeta Oficialban meghirdették, hogy a hivatalos lap akkori példányát kézhez kapják, azzal az állampénztárnál jelentkezhetnek, ahol elvesztett negyven százalékos bonjaik értékét sajátkezűleg irt nyungta alapján felvehetik.

Elmarad a szentannai kiállítás. Szentannán tudvalevőleg mezőgazdasági és ipari kiállítással egybekötött vásárt terveztek. A vásárt, amelyet e hónapban kellett volna megtartani, az érdekeltek most elhalasztották és valószínűleg csak jövő tavasszal fogják megrendezni.

Testvérek harca az örökségért.

Plastin Flora, Plastin Mária és Plastin Anna együttesen megtámadták édesatyjuknak Plastin Györgynek a végrendeletét. Plastin egész vagyonát Péter nevű fiára hagyta, mintegy negyvenszáz ezer korona értékben, a leányaira pedig fejenként száz-száz koronát hagyományozott. A megtámadás annak alapján történt, hogy a két törvényes tanu közül csak az egyik tudott írni és a másik dacára annak, hogy analíabéta volt, még a magyar nyelvet sem bírta és így nem érthette meg, hogy mi van a végrendeletben. A végrendelet 1895-ben kelt. Az örökösök először 1916-ban támadták meg és a pert, ezelőtt hat éve vette tárgyalás alá a borosineui (borosjenői) királyi írásbíróóság. Akkor megsemmisítette a végrendeletet és elrendelte a vagyon négy részre való osztását. Az

aradi királyi törvényszék polgári fellebbviteli tanácsa ma tárgyalta az ügyet. A felpereseket dr. Pascuti Szilviusz volt borosineui (borosjenői) ügyvéd képviselte. A törvényszék helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Özvegy Plastin Györgyné is megtámadta férje végrendeletét, mert az számára csak eltartást és nem az özvegynek járó haszon élvezetet biztosította. A bíróság az özvegynek is megítélte a neki járó haszonévezetét.

Mozl.

A mozgóképszínházak műsora. Május 13-án az Apollóban: Vádat emelek! (Jaccuse!) Vizuális tragédia a modern korból 5 felvonásban. — Az Urániában: Rejtélyes ill. Cirkuszdráma 4 felvonásban.

„Jaccuse!” (Vádat emelek!) ma az Apollóban kerül először bemutatásra. A közönség széles rétegeinek fokozott kíváncsisága várja már ezt a monumentális kulturális művet, amelyet Abel Gance, a neves francia író tribünül használ a háboru elleni agitációjához. Nem lázító szavakkal igyekszik az emberiséget meggyőzni, hanem tükröt tart elé, a világháboru vérkeresztességét és tenger szenvedésén keresztül a szerencsétlenek elé s a magunk gyászat, szomorúságát és szívtépő emlékeit idézi szemünk elé, hogy megborzadva, vele együtt kiáltunk: nem kell több háboru, jöjjön a népek kibékülésének és testvériségének korszaka. Ahogy Abel Gance rávetíti csodásfényű reflektorát a harcerekre, már az egymaga meggyőző bennünket az ő szent igazságairól. Emberek élettragédiáinak mozaikjaiból állította össze mélyenjáró drámáját a kiálló író s ezekből az apró emberi élettragédiákból rajzolódik ki a dráma agitációs cselekménye. A francia Pathé filmgyár halálkövet állított e filmmel a filmkultura fejlődésének útján. Szédültes arányok, beláthatatlan tömegek, csodás felvételek jellemzik ezt a nagystílusú párisi színház: a Comedie Française és az Odeon tagjai sorából kerülnek ki. Mint említettük, Jaccuse három részből áll. Az első rész máj. pénteken, holnap szombaton és vasárnap kerül bemutatásra az Apollóban.

Cirkuszdráma — az Urániában. Péntektől kezdve nagyszabású cirkuszdrámát mutat be az Uránia színház. Rendkívül érdekes artista történetet hoz elénk ez a színes és hangulatos olasz film, amelynek kiállításra valóssággal látványosság számba megy. Ideigazgató artista-produkciók teszik változatossá a gyönyörű drámai filmet.

A szerkesztésért **KAROLY JÓZSEF** felel.

Kénsav Gustav Dürr cégnél. 1924

Nagy tétel békebeli angol szövetség jutányos árban kapható
ADLER HUGO cégnél
 Str. I. Bratianu (Weitzer János-u.) 10899

Nyolcezer
 lakóközösségben, körorvosi és állatorvosi székhelyen évi 85.000 Leit forgalmazó személyjogi gyógytár 90.000 Leiórt eladó. Bövöbület Wallingernél (Földespatika kapujával szemben). 10775

Építetők figyelmébe!
EBERLEIN FERENC
 építészeti irodája Arad, Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 160.

Miután nagyobb mennyiségű építkezési anyagokkal rendelkezik, vállalja minden e szakmába vágó építkezések, épületek átalakítását, ugyszintén épületek jókarban tartását helyben és vidéken a legszolidabb árért. Terv és költségvetést kívánatra elkészít. 10774

TENNIS „BALLY” gyórtmányu fehér vászon sandálok, valamint elsőrangú férfi, női- és gyermekcipők:

Weinberger János
 cipőraktárban, Bulv. Regina Maria (Andrássy-ter) 20. 1937

„International”
 Fordítási és Kereskedelmi levelezési iroda Strada Moise Nicoara (Petőfi-utca) No. 1., etaj IL, 29. Vállal mindennemű fordítást, levelezést román, magyar, német nyelven. Pontos, gyors, diszkret és olcsó kiszolgálás. 1934

Békebeli minőségű:
 Uj gabonás zsákok,
 Szalmazsákok,
 Vizmentes ponyvák,
 Csikos redőnyponyvák,
 Kendertömlők,
 Matracvásznak,
 Rolettavásznak,
 Jutavászon,
 Zsineg és kötélárak
 legolcsóbb napi árban kaphatók:
Schönberger és Grünstein
 cégnél
 Arad, Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 11. sz. 1945

„RIGÓ”-gyógyfürdő
 vesutállomás Charlottenburg (Lippa mellett.)
Megnyílik május elsején!
Fürdőszézon okt. 1-ig tart.
 A fürdő forrászive kiválóan gyógyítja a köszvény, reumát, bñnulást, idegbetegségeket, sápkórt, vérszegénységet. A fürdőtölep erdejében a sétautakon pihenőhelyek vannak. A fürdő orvosi vezetése alatt áll. A tulajdonosnak mintagazdasága is van és így kiváló ellátásban részesíti vendégeit. Mersékelt árak. Prospektust díjtalanul küld a fürdő vezetője 1786
KINDL GYULA.

Radio Hirdetési Iroda 914. 1811

Köszén

Ajánlok azonnali szállításra nagyobb mennyiségben mindennemű központi és köszén fűtési célokra egeresi és szamosvölgyi, valamint lignit szénét a legolcsóbb napi árban. Szállítási igazolványokról és waggonokról gondoskodom

HAZAI BÉLA nagykereskedő.
 Telefon interurbán 12-75. szám. — Cluj (Kolozsvár).

Menjünk Bársonyhoz!

Piata Avram Iancu (Szabadság-ter) 17. Harisnya, kosztü és tricó érkezett. Németországból és Csehszlovákiából.

Nagy áresés!

